

Květen 1945 v kolonii Vlastní silou

06.05.2025

O tom, že má každý kousek naší země svoji květnovou historii, svědčí i tento drobný žižkovský střípek z mozaiky posledních dní 2. světové války.

6. května se v ulici Na Vlastním objevil neznámý muž. Místní ho prý varovali, aby už dál nechodil, že jsou tam na pešuňku zakopaní Němci, ale neposlechl. Zda se ozvala střelba, nebo šlo o jediný výstřel, nevíme. Muž, který padl na plotě rodiny Dvořákovy, byl později identifikován jako Jaroslav Šefránek ze Zbuzan, nic víc o něm místní osm desetiletí nevěděli.

Nejhorší přinesl 7. květen. Tehdy se ozvaly sirény a všichni se běželi jako už tolikrát schovat do svých sklepů. Najednou se ozval zvuk letounu a pak výbuch. Když se lidé konečně odvážili vyjít ze svých úkrytů, čekalo je boží dopuštění. Bomba prolétla domkem rodiny Bičovy od půdy po sklep, který bohužel nebyl prázdný, zemřeli tu tehdy čtyři lidé.

Konec války 9. května nutně přinesl úlevu. Extrémní hrůzy posledních dní, nejistota, střelba, nálety a vzápětí zase to divné ticho, neuvěřitelná eskalace násilí, mrtví na chodníku, kulky v omítce, domy bez elektřiny a bez mužů, kteří odcházeli na barikády, celé dny strávené v hodně relativním bezpečí svých sklepů, modlitby za mír i hlas z rádia, který prosí Sověty, aby už přijeli. A oni tu najednou byli. Konečně! V mnoha zdejších domech se Rusové ubytovali, u Adamců jim přenechali celé přízemí, na zahrádce roháku u Veselských byla polní kuchyně, u Švadlenů se zase dochovaly zápisy v památníku a jiné domácí archivy se mohou pochlubit fotodokumentací.

Jaroslav Šefránek se narodil se 25. dubna 1915, bydlel ve Zbuzanech a byl členem Sokola. 1937–1939 absolvoval vojenskou prezenční službu, během níž prodělal výcvik miřiče, dělvoda pátrače, prvního důstojníka a stal se nositelem odznaku „střelec z pušky“ s hodností četaře. Po okupaci byl propuštěn na trvalou dovolenou. Pracoval jako úředník, roku 1941 se oženil a v roce 1944 se mu narodila dcera.

Během povstání byl příslušníkem jednotky vojenského velitelství Strašnice, 21. čety pod velením por. Horáka, která bojovala na Žižkově a v jeho blízkosti o dvě vysílačky. Jednak o vysílačku povstaleckého rozhlasu na Třebešíně, která bývá také označována jako vysílačka Strašnice, jednak o německou vysílačku Flugwachkommando na Balkáně. Ta první zůstala po celou dobu povstání v československých rukou. Tu druhou, která sídlila v ulici Na Balkáně, drželi až do svého odchodu večer 8. května Němci. Strašničtí povstalci se ji pokusili dobýt 6. května a nejspíš právě v tomto boji byl JŠ zabit.

Rodina Bičova žila v domku od jeho výstavby roku 1924. Před válkou zemřel otec a nejstarší syn Miloš

odešel do Domažlic, kde se následně zapojil do odboje, za což byl zatčen a v letech 1940–1945 vězněn v několika koncentračních táborech. Domů se vracel v červnu 1945. Z jeho paměti víme, že šel pěšky a tu jej kus od domova spatřil známý. Hlesl jen „Miloši, všichni mrtvi,“ zavrával a víc ze sebe nevypravil. Útok ze 7. května nepřežila Milošova matka, sestra Mileva, ani mladší bratr Augustin s manželkou Antoníí.

Dlouho se v kolonii tradovalo, že rodina si neštěstí přivodila vyvěšením bílého praporu či československé vlajky, též si místní pamětníci nebyli jistí, která válečná strana je měla na svědomí... Až pomohl VHU: 7. května byla Praha stejně jako ve dnech předchozích a dni následujícím bombardována německou Luftwaffe, nasazení letectva proti povstalé Praze si vyžádal velitel SS v Čechách, Carl von Pückler-Burghauss a dr. Rajlich ve svých člancích uvádí, že stíhací Me-262 nasazené proti Praze: „Byly proudové letouny využívající vyšších letových rychlostí a neměly tak dobré manévrovací vlastnosti. Proto jen obtížně nalézaly a trefovaly stanovené cíle.“ Útoky se zaměřovaly primárně na střed města a je tedy vysoce pravděpodobné, že v ulici Na Balkáně šlo o náhodný zásah.

Prof. ThDr. Miloš Bič (1910–2004) byl významný český teolog, VŠ pedagog, duchovní Českobratrské církve evangelické, či vedoucí komise pro ekumenický překlad Bible. Po válce se oženil, měl dvě dcery a v domě, který znovu vystavěl, žil po zbytek života.

Galerie

3 fotografie

